

ÍNDEX

1. CONCEPTES BÀSICS (pàgina 2)

1.1 Propietats controlables (pàgina 3).

1.2 Triangle d'il·luminació (pàgina 4)

1.3 Llum difusa i llum dirigida (pàgina 9)

2. COMPLEMENTS DEL TRIANGLE (pàgina 10)

2.1 Mínims (pàgina 10)

2.2 Altres llums (pàgina 12)

2.3 Relació de contrast (pàgina 18).

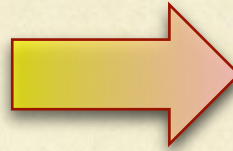
3. DECORATS I IL·LUMINACIÓ (pàgina 20).

3.1 Colors (pàgina 22).

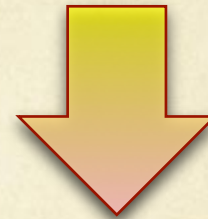
4. ESTILS I: CLAUS D'IL·LUMINACIÓ

1. CONCEPTES BÀSICS

Il·luminació espais tancats

llum i ombres

- Formes cossos.
- Textures cossos.
- Suggestir ambients.
- Evocar emocions i sentiments.

<https://www.youtube.com/watch?v=u34VCbR4c0Y>

1. Conceptes bàsics:

1.1 Propietats controlables:

- Angulació/Direcció/Distribució.
- Quantitat/Potència.
- Suavitat/duresa
- Color.

1. Conceptes bàsics:

1.2 Triangle d'il·luminació (fotografia – cinema)

Key Light – Llum principal:

- ✓ Font principal d'il·luminació. Normalment dura.
- ✓ Projector orientat cap a l'actor/presentador amb un angle vertical entre 30° i 45°.
- ✓ Arriba des d'un lateral. Angle d'incidència horitzontal d'entre 30° i 45°.
- ✓ Llum intensa però amb manca de profunditat.
- ✓ Determina la direcció de « l'atac »
- ✓ En general, llums de Fresnel.

1. Conceptes bàsics:

1.2 Triangle d'il·luminació (fotografia – cinema)

Back Light – **Contra llum:**

- ✓ Darrere de l'actor/presentador. (Té detractors)
- ✓ El separa del fons i l'ajuda a definir la figura.
- ✓ Reforça la sensació de profunditat.
- ✓ Il·luminem amb menys intensitat per darrere l'actor/presentador.
- ✓ Angle d'uns 150° amb el pla horitzontal.
- ✓ Intensitat mitja aprox. de la llum principal. (vestimentes fosques o moments d'intensitat dramàtica pot reforçar-se)

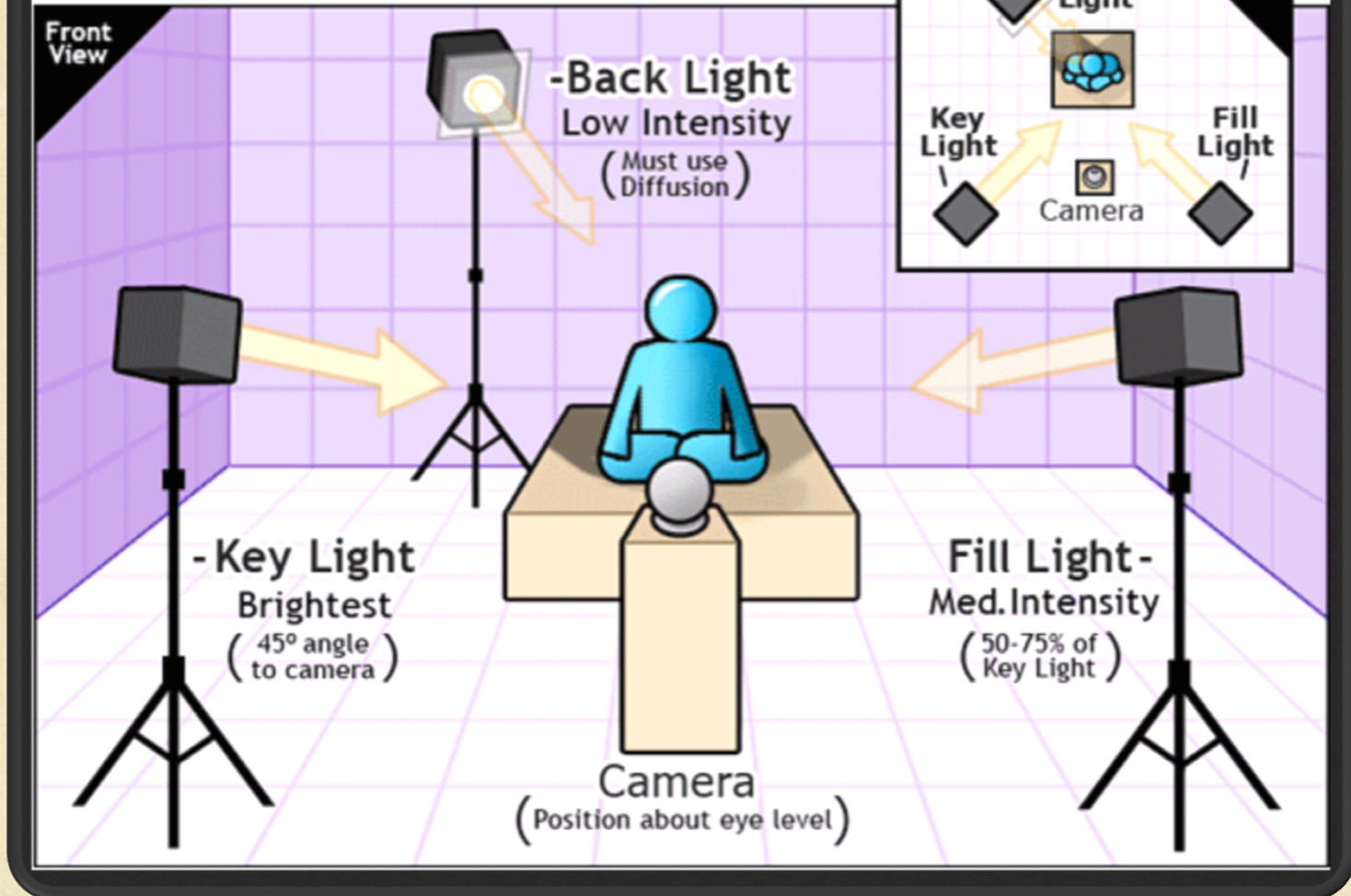
1. Conceptes bàsics:

1.2 Triangle d'il·luminació (fotografia – cinema)

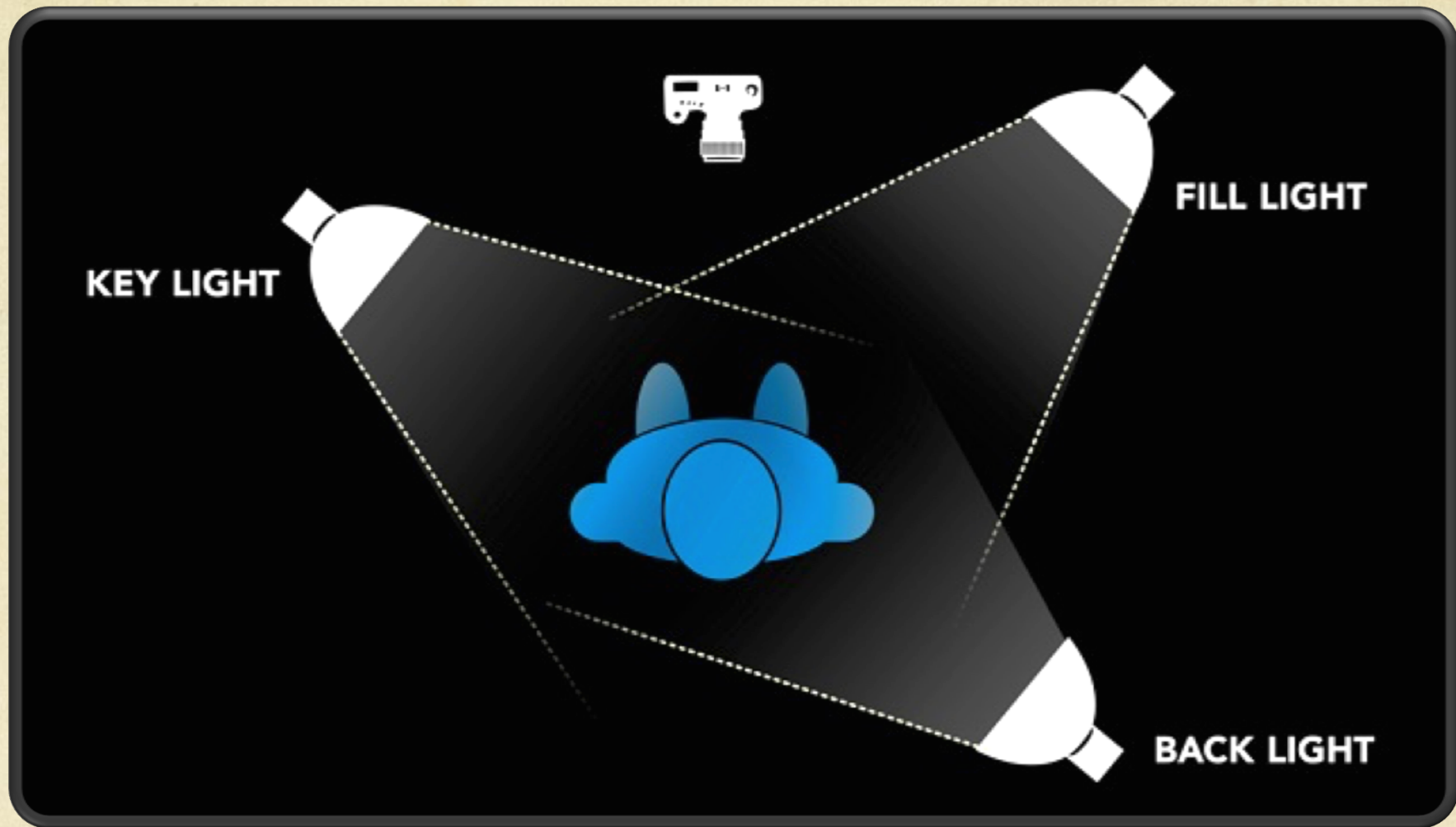
Fill Light – Llum de farciment:

- ✓ Costat oposat de la càmera respecte de la llum principal.
- ✓ Elimina les ombres produïdes de la *key Light*.
- ✓ Sempre menys intensitat que la principal.
- ✓ Normalment, $\frac{1}{2}$ d'intensitat llum principal.
- ✓ Situada entre 30° i 45° en el pla horitzontal a la mateixa alçada que la principal. (Tot i ser dispersa podria generar ombres si no es coloca correctament.)

Basic 3 Point Lighting Setup

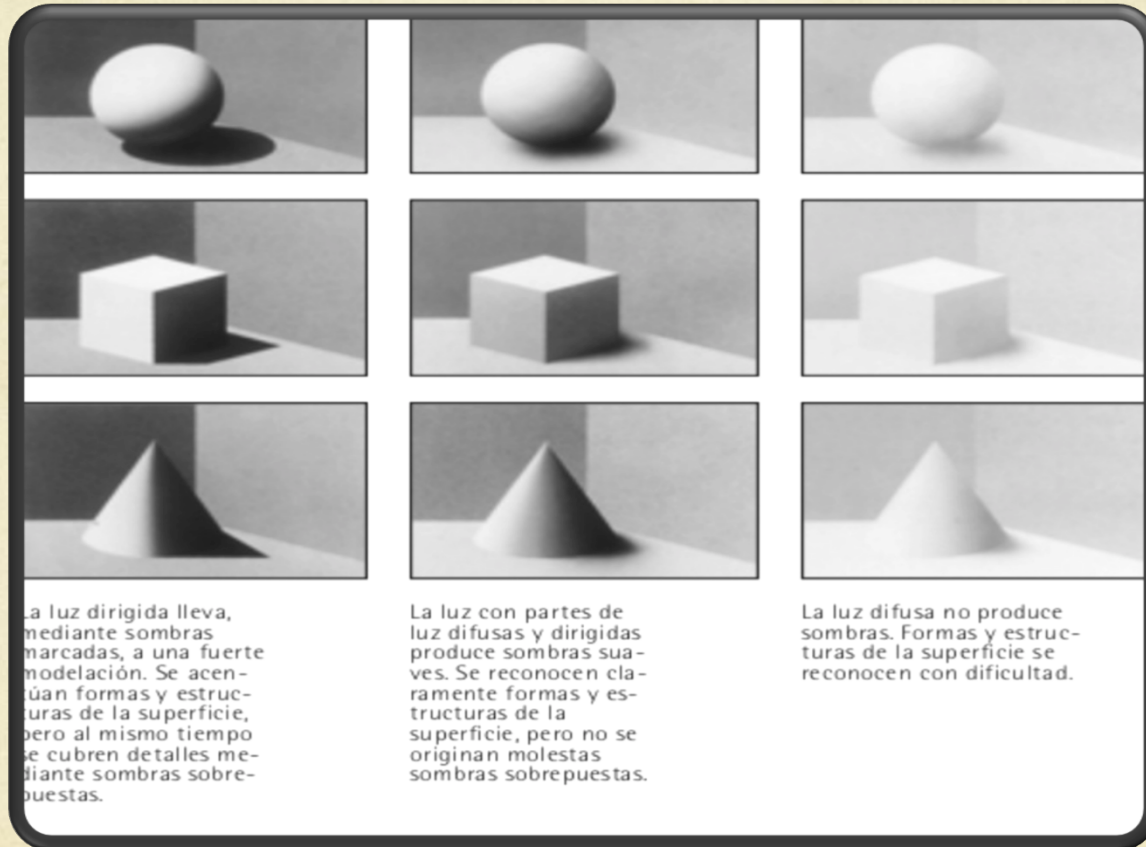
Font: <http://www.lifeofmike.com/my-process/2014/7/17/three-point-lighting>

Font: <https://www.pinterest.com/explore/photo-and-video/>

1. Conceptes bàsics:

1.3 Llum difusa i llum dirigida

Font: GANSLANDT, R; HOFMAN, H. *Cómo planificar con luz*. Ed. ERCO

2. COMPLEMENTS AL TRIANGLE

2.1 Mínims que hem d'assolir:

1. Distribuir adequadament la llum en l'espai.
2. Evitar possibles molèsties de l'espectador com per exemple, brillantor excessiva.
3. Satisfer les necessitats estètiques i d'ambientació de l'espai al qual estan destinades.
4. Optimitzar el rendiment energètic, aprofitant la major quantitat de flux lluminós lliurat pels projectors.

10

2. Complements del triangle.

2.1 Mínims que hem d'assolir:

Un bon disseny d'il·luminació, a part, hauria de:

- Un muntatge segur i senzill per a la instal·lació elèctrica i el manteniment.
- Crear una atmosfera (barreja llums càlides i fredes amb el contrast de llums i ombres)
- Relacionar dimensionalment actor-presentador amb l'escena.
- Complementar el triangle bàsic d'il·luminació amb, per exemple:

2. Complements del triangle.

2.2 Altres llums.

Llum de fons:

- ✓ Accentua la profunditat i la sensació de tridimensionalitat.
- ✓ Acostuma ser amb llum directa, ajuda a il·luminar el fons de l'escenari/plató, decorat o ciclorama.
- ✓ Molts cops poden ser difusors de colors per crear l'ambientació que els programes necessitin.

12

2. Complements del triangle.

2.2 Altres llums.

Il·luminació lateral:

- ✓ La il·luminació lateral és ideal quan interessa definir amb precisió, per exemple, mans, rostres expressius, etc...
- ✓ Il·lumina un costat del subjecte, les ombres taparan detalls.
- ✓ Atorga una bona textura als subjectes.

2. Complements del triangle.

2.2 Altres llums.

Llum lateral estreta o Rembrant:

- ✓ Posició lateral dins la zona dels contra-llums amb la càmera en el costat oposat d'on incideix la llum.
- ✓ En angle alt sensació sòrdida.
- ✓ Angle baix, sensació dolça, sensualitat.

Aristòtil contemplant Homer, 1653. Rembrandt.

Autoretrat, 1658. Rembrandt.

Font: Sony Espanya.

16

2. Complements del triangle.

2.2 Altres llums.

Llum lateral ampla:

Llum en posició lateral o de perfil incidint en la part més propera a la cara, la resta es mantè en l'ombra i és modulada per una llum de farciment central.

Llum de realçament o destacat:

Subratllar una part del decorat o algun element concret, mitjançant la llum s'aïlla algun element que considerem important.

2. Complements del triangle.

2.3 Relació de contrast:

Terme que ens defineix la relació entre llum i ombres que es dóna en el rostre d'un personatge. Dit d'una altra manera, seria la relació entre llum principal i la llum de farciment. La relació es medeix 1:1, 2:1, 4:1, 8:1, etc.

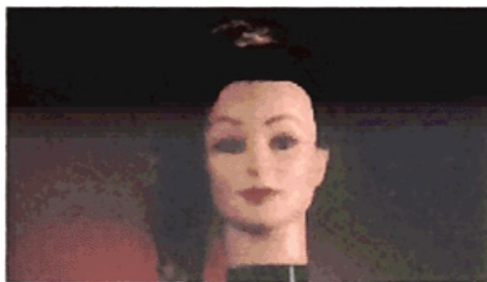
2:1, per exemple, seria que la zona de llums rep dues vegades més llum que la d'ombra.

- Llum de farciment no contamina a la principal = relació de contrast de principal a farciment.
- Llum de farciment contamina a la principal = relació de contrast de farciment a principal.

Relación de contraste

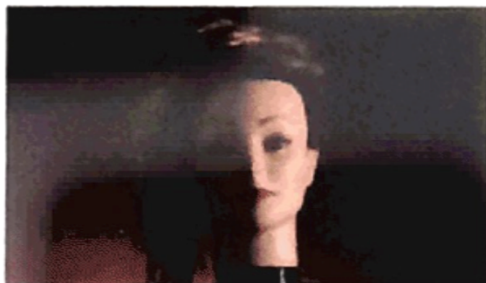
Relación 1:1

Relación 2:1

Relación 4:1

Relación 8:1

Relación 16:1

Font imatge: Fernando Jover Ruiz. *Control de iluminación y dirección de fotografía en producciones audiovisuales*. Ed. Altaria (p.179)

3. DECORATS I IL·LUMINACIÓ.

Tamany: quan més gran més complexitat, no pel tamany, sinó per la quantitat de subespais o petits decorats que s'hagin d'il·luminar.

Espais grans difícil precisió.

- ✓ **Alçada:** anar amb compte si hi ha plans contrapicats necessitem contrallum des de dalt i amb inclinació, sempre que els decorats siguin el suficientment alts i ho permetin.
- ✓ **Formes:** decorats amb profunditat i estrets (passadissos), de la mateixa manera que si són amplis i poc profunds, limiten una bona cobertura.

3. Decorats i il·luminació.

Tons de les superfícies:

- Mobiliari fosc pot necessitar una il·luminació complementària si es vol modelar bé i que no passi desapercebut, si van acompanyats de superfícies més clares.
- Superfícies clares poden crear contrastos no desitjats amb les cares, que indirectament es poden percebre enfosquides. En aquests casos es recomenable distanciar la llum i utilitzar llums seus.

3. Decorats i il·luminació.

3.1 Colors

- Càlids: tendeixen a apropar els objectes.
- Freds, allunyen objectes.
- Segons la intensitat de la llum un mateix color en 2 objectes pot percebre's diferent.

Font imatge: <http://www.estiloambientacion.com.ar/colorescalidosfrios.html>

3. Decorats i il·luminació.

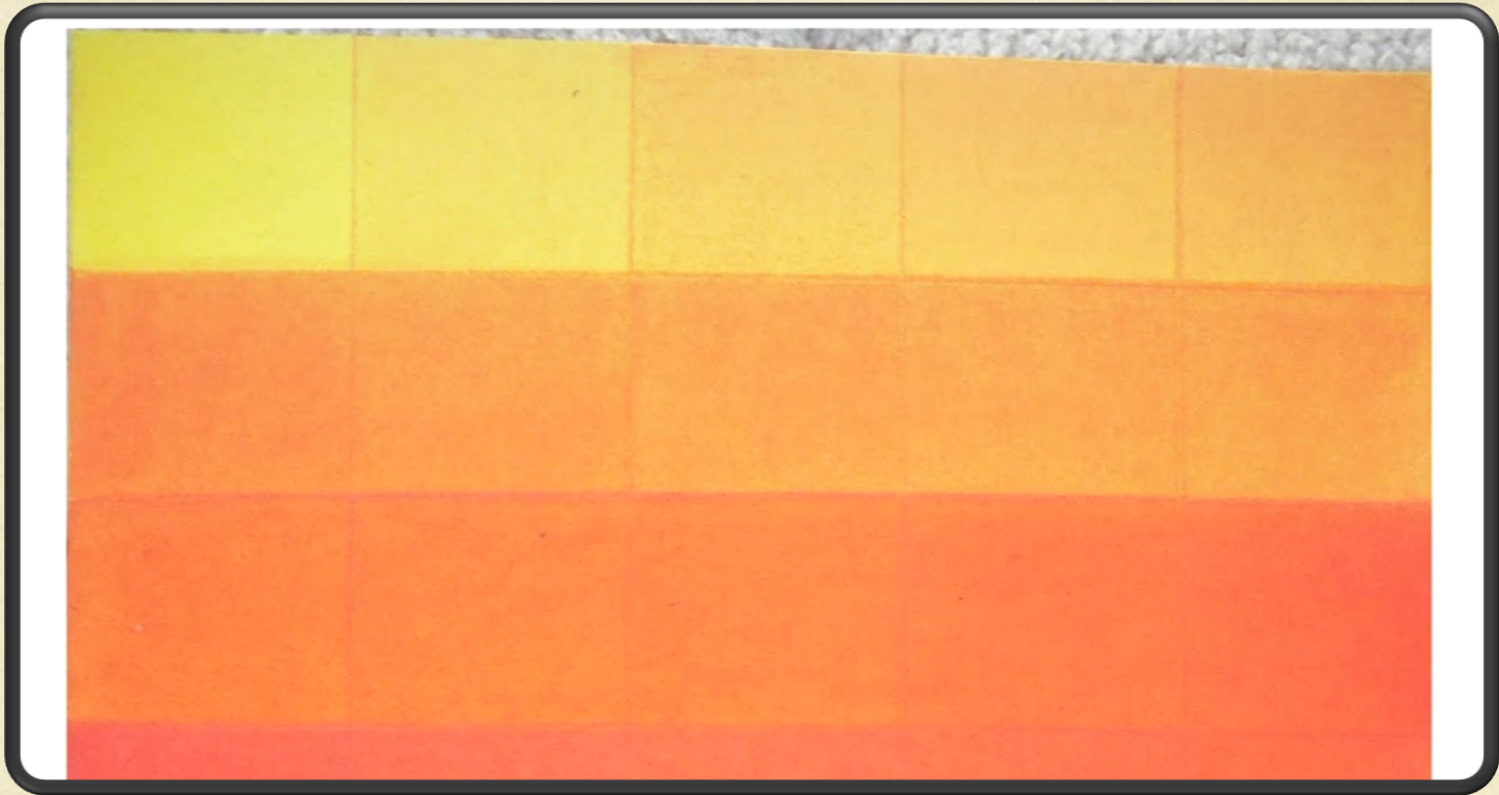
3.1 Colors

Els colors tendeixen a “tenyir-se” en funció del que l’acompanya:

- Un color càlid al costat d’un fred creen una relació de contrast i destaquen més els dos.
- Dos càlids junts es veuen més freds.
- Dos freds un al costat de l’altre es veuran més càlids.

3. Decorats i il·luminació.

3.1 Colors

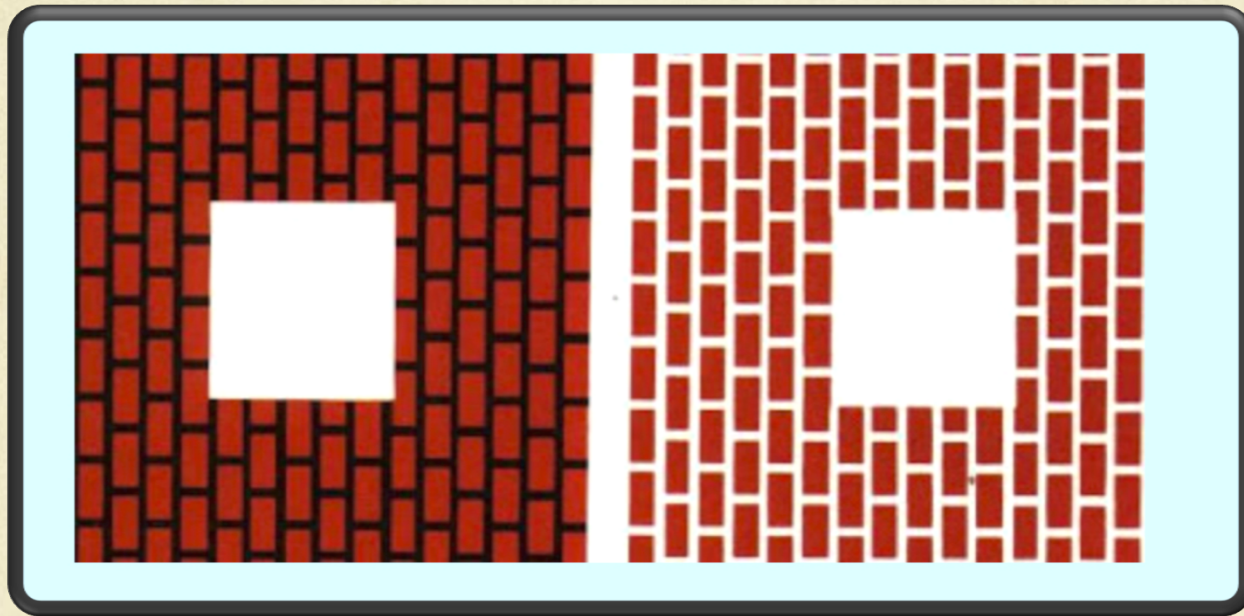

Font imatge: <http://terriblevandat54.blogspot.com.es/2010/07/yuxtaposicion-de-color.html>

3. Decorats i il·luminació.

3.1 Colors

Efecte Bezold - impressionisme

Font imatge: <http://teoriayusodelacomposicion.blogspot.com.es/2011/09/efectos-del-contraste-simultaneo-efecto.html>

3. Decorats i il·luminació.

3.1 Colors

Superfícies cromàtiques: relació entre la lluminositat d'un color i la seva extensió o àrea que ocupa (força expansiva)

- El groc té 3 vegades més poder expansiu que per exemple el violeta.
- El taronja té el doble de poder expansiu que el blau.

3. ESTILS part I: CLAUS D'IL·LUMINACIÓ.

“Un director de fotografía no debería tener un estilo propio, pues, si lo tuviera, todas sus películas serían iguales. Debe saber interpretar las razones más ocultas del director en el sentido de hacer visible un pensamiento”

Fernando Jover Ruiz a
*Control de iluminación y dirección de fotografía en
producciones audiovisuales. Ed. Altaria (p.175)*

3. Estils part I: Claus d'il·luminació.

El terme Clau de il·luminació determina 2 estils bàsics:

- **Clau Alta:** predomini de llums altes i pràcticament sense ombres o molt poques. Llums suaus. Homogeneïtat. Poc contrast. No hi ha sobreexposició però s'il·lumina de manera difusa.

SUAVITAT, DELICADESA, SIMPLICITAT,
TRANSPARÈNCIA.

28

3. Estils part I: Claus d'il·luminació.

Clau baixa: poques llums altes i predomini d'ombres. Molt contrast. Llums dures. Més profunditat. Amaga sense que hi hagi subexposició.

SOLETAT, INTIMITAT, MISTERI,
COMPLEXITAT

Bibliografia i webgrafia recomanada:

BESTARD LUCIANO, M. (2011); Realización Audiovisual. Barcelona: Ed.UOC

GANSLANDT, R; HOFMAN, H. Cómo planificar con luz. Ed. ERCO

HERRERA, ÓSCAR (2002); Ingeniería de la Producción en Iluminación. Ciudad de México: CETE

JOVER RUIZ, F.; Control de iluminación y dirección de fotografía en producciones audiovisuales. Ed. Altaria

MILLERSON, GERALD (1999); Realización y producción en televisión. Ediciones Omega.

SIRLIN, ELI (2006); La luz en el teatro. Manual de iluminación. Buenos Aires: Instituto Nacional de Teatro.

CIE (Comission Internationale de l'Éclairage – Comissió Internacional de Il·luminació): <http://cie.co.at/>

CEI (Comité Espanyol d'Il·luminació): <http://www.ceisp.com/>

EL Libro blanco de la iluminación: <http://www.ceisp.com/el-libro-blanco-de-la-iluminacion/>

TV3. La il·luminació a televisió: http://www.tv3.cat/aquity3/com_para_la_televisio_la_llum.html

Entrevista a Oscar Gallardo: "La iluminación es expresar sentimientos, es un lenguaje de emociones".

<http://tradeformacion.es/entrevista-oscar-gallardo-mago-del-espectaculo/>

10 consejos para la iluminación en TV:

<http://www.editando.cl/2011/03/10-consejos-iluminacion-tv.html/#prettyPhoto>

Iluminación básica para televisión: <https://www.youtube.com/watch?v=u34VCbR4c0Y>

Luc Lafortune: <http://www.luclafortune.com/>